

Forfatter: Oehlenschläger, Adam

Titel: Udrag fra Poetiske Skrifter III

Citation: Oehlenschläger, Adam: "Poetiske Skrifter III", i Oehlenschläger, Adam: *Poetiske Skrifter III*, udg. af H. TOPSØE-JENSEN , 1926-1930, s. II. Onlineudgave fra Arkiv for Dansk Litteratur: <https://tekster.kb.dk/catalog/adl-texts-oehl03val-shoot-idm140634334025168/facsimile.pdf> (tilgået 23. april 2024)

Anvendt udgave: Poetiske Skrifter III

deligste Aander: Fichte og Humboldt. Han havde vundet Goethes Venskab i Weimar og i Drosden gjort Tiecks Bekendtskab. Og han havde som ufrivillig Tilskuer fra sit Værtshus i Weimar overværet Slutningsscenen af det store Verdensdrama Slaget ved Jena: Preussernes Flugt og Franskmændenes sejr- rige Indtog i Goethes og Schillers By. Han havde set mere og lært mere i dette Rejsens første Aar end i hele sit tidligere Liv.

Brevens til Hjemmet og de ypperlige æstetiske Afhandlinger: Fortalen til »Nordiske Digte« og Svaret til Værkets Anmelder, Capt. Abrahamson, vidner om en sikker Myndighed, en næsten overmodig Selvbevidsthed. Han var en Mand, og han lod Vennerne føle det. Opholdet i Halle udviklede sig til et Brud med Steffens, der ikke kunde »vænne sig fra den gamle Vane, at ville beherske min Smag«, og dermed med den romantiske Skole overhovedet; et Brud, som stadig uddybedes under Udenlandsrejsen. Uviljen mod Romantikernes katoliserende Tendenser, Harmen over deres Fordømmelse af Lessing og Schiller og deres lunkne Anerkendelse af Goethe førte Oehlenschläger over i Klassicismens Lejr. Med Valget af Kunstformen for sine tre Digtninger gør han bevidst Front mod Skolen: Eposet, det antike Drama, den historiske Tragedie. Op mod den brogede, luncfulde Mangfoldighed sættes nu den store, simple Stil: »Kraft og Eenfold er de tvende Hovedpiller for Indgangen til ethvert Kunstens Tempel.«

Der er her snarere Tale om en Selvbesindelse, en Afklaring, end om en indre sjælelig Omvæltning som den, Steffens havde fremkaldt i Sommeren 1802. Allerede i Fortalen til »Poetiske Skrifter«

II

havde Oehlenschläger fremsat en Trosbekendelse til det objektive i Kunsten, som slet ikke passede i Romantikens Kram (smf. I, S. XXIV—XXV), og baade fra »Thors Reise« og fra »Hakon Jarl« fører der Forbindelsestraade bag ud til tidligere Digterværker og Planer. Men saavel i teoretisk Ræsonneren som i kunstnerisk Praksis følger han nu konsekventere end tidligere et rent klassicistisk Program. Hvor han udformer sin nye Kunstlære, lyder dens to store Bud: Kunsten skal være objektiv og den skal være national.

Oehlenschlägers Æstetik, som Fortalen giver en meget smuk Prøve paa, staar i Gæld til det 18. Aarhundredes idealistiske Kunstlære. Kunsten er Evighedens Organ. Kunstværket et Afbillede af Kosmos, en Verden, der lyder sine egne Love, og som hviler i sig selv i harmonisk Afsluttethed og Selvstændighed. Kunsten skal skabe Helheden; den skal samle, hvad der i Livet findes spredt og adskilt. Dens Maal er derfor i dybeste Forstand at genskabe Virkeligheden, det varige, blivende, renset for alt tilfældigt, som skjuler den sande Norm. Dens Opgave er at skildre det alment menneskelige og det store menneskelige. Den er typisk og upersonlig; Kunstneren selv skal forsvinde bag sit Værk. Kunstsind bestemmes i et Brev til Ørsted som »sindig Opmærksomhed paa Skjønheden i det Objektive, reen for al personlig Interesse«. Og idet han optager Ordet om Digteren som en Seer, bruger han det til paa en ny og slaaende Maade at definere Forskellen mellem Klassicisme og Romantik: »Deri bestaaer Homers himmelske Skjønhed og Shakespeares, at det er den *almindeligste* Natur, seet med

III